Työ ja turva -osasto/SN/lv

25.3.2022

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

HE 30/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijän eläkelain muuttamista ja siihen liittyviksi laeiksi

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työntekijän eläkelakia, eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annettua lakia, työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, merimieseläkelakia sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettua lakia.

Esityksessä ehdotetuilla muutoksilla täsmennetään niitä periaatteita, joiden mukaan sosiaali- ja terveysministeriö voisi vahvistaa työeläkevakuutusyhtiöiden välille eroja työeläkevakuutusmaksun hoitokustannusosaan liittyviin laskuperusteisiin. Erot työeläkevakuutusyhtiöiden hoitokustannusosassa voisivat lisätä työeläkejärjestelmän hoidon tehokkuutta työeläkevakuutusyhtiöiden välistä kilpailua edistämällä. Lisäksi tavoitteena on se, että muutos toisi työeläkevakuutusmaksun hoitokustannusosaan sekä asiakashyvityksiin selkeyttä ja läpinäkyvyyttä.

Esityksessä ehdotetaan eläkelaitosten vanhuuseläkevastuiden joustamisen mahdollistamista poikkeuksellisen heikossa sijoitusmarkkinatilanteessa. Vanhuuseläkevastuiden joustaminen mahdollistaisi hyvien sijoitustuottojen tavoittelun pitkäjänteisellä sijoitustoiminnalla myös heikossa sijoitusmarkkinatilanteessa. Tämä tukisi työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin rahoituksen kestävyyden vahvistamista.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi muutamia teknisluonteisia tarkistuksia työntekijän eläkelakiin sekä eläkesäätiöistä ja eläkekassoista annettuun lakiin.

SAK:n lausunto

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry kannattaa hallituksen esitystä. SAK on osallistunut sosiaali- ja terveysministeriössä tehtyyn valmisteluun. Tässä lausunnossa SAK haluaa kiinnittää erityisesti huomioita seuraaviin seikkoihin.

Työeläkejärjestelmä on merkittävä osa lakisääteistä sosiaalivakuutusta ja sillä on suuri merkitys palkansaajille. Työeläkeyhtiöillä on myös yhteisvastuu työeläketurvasta. Työeläkeyhtiöt voivat kuitenkin joiltain osin kilpailla keskenään. Eläkelaitosten välinen kilpailu on tärkeä elementti järjestelmän kustannustehokkuuden kannalta. Yhtiökohtaisella hoitokustannuksella tavoitellaan eläkelaitosten välisen kilpailun selkeyttämistä ja lisäämistä. Samalla on kuitenkin huolehdittava, että työeläkeyhtiön lakisääteiset velvoitteet tulee hoidettua turvaavuusperiaate

huomioiden. Huomioitavaa on, että työeläkeyhtiöiden yhteisellä vastuulla ovat jatkossakin mm. pienten vakuutusten hoito ja työkyvyttömyyseläkehakemusten ratkaisuista aiheutuvat kustannukset.

SAK pitää tärkeänä, että hallituksen esityksessä esitettävä mahdollisuus vanhuuseläkerahastojen joustamisesta alaspäin (ns. negatiivinen täydennyskerroin) on mahdollista hallituksen esityksen tarkoituksen mukaisesti vain erittäin harvinaisissa tilanteissa, todella poikkeuksellisen heikossa sijoitusmarkkinatilanteessa. Negatiivinen täydennyskerroin parantaa vakavaraisuutta poikkeustilanteissa ja siten lisää riskinottokykyä ja vähentää tarvetta myydä riskillisiä sijoituksia huonoon hintaan kriisissä. Siten se tukee pitkän aikavälin sijoitustuottoja ja työeläkejärjestelmän taloudellista kestävyyttä. -Pääsääntönä on edelleen, että täydennyskertoimen kautta lisätään rahastointia ja vahvistetaan näin työeläkkeiden rahoitusta.

Ehdotuksen tarkoituksena on vahvistaa työeläkejärjestelmän pitkän aikavälin rahoituksellista kestävyyttä parantamalla sijoitustuottoja ja lisäämällä kustannustehokkuutta. Nyt tehtäviä muutoksia onkin tarpeen seurata tarkasti ja tarvittaessa tehdä muutoksia lainsäädäntöön.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Sinikka Näätsaari
työura- ja eläkeasioiden päällikkö